

Az Aktualne Problemy Informacji i Dokumentacji tematikus száma a szabadalmi tájékoztatásról

Az *Aktualne Problemy Informacji i Dokumentacji* 1976. évi 1. számát szinte teljes egészében a szabadalmi tájékoztatás kérdéseinek szenteli. A szabadalmak szerepe – összhangban a termelés korszerűsödésével és a kutatás és fejlesztés fokozódásával – évről-évre növekszik, s így a róluk és belőlük való tájékoztatás is mind fontosabb lesz. Ennek oka a szabadalmi leírások megjelenésének gyorsaságában, valamint abban keresendő, hogy egyszerre tartalmaznak egzakt műszaki és jogi információkat.

A tematikus szám ismertetést ad a Bécsben székelő *INPADOC (Internationales Patentdokumentationszentrum = Szabadalmi Dokumentáció Nemzetközi Központja)* tevékenységéről, a korszerű szabadalmi tájékoztatási szolgáltatásokról és azok igénybevételének lehetőségeiről (*Central Patents Index, General Patents Index, World Patents Index, a Lengyel Szabadalmi Hivatal PATENT* elnevezésű automatizált információs rendszere). Bemutatja, hogy a fenti szolgáltatások miként válnak be egyes lengyelországi iparágak (gyógyszeripar, nehézipar) tájékoztatási gyakorlatában.

A szám foglalkozik – a kohászati tájékoztatás területéről vett példákkal élve – a keresőnyelvek problémáival. Így: szó esik a *Nemzetközi Szabadalmi Osztályozás* helytelen (a kívánatosnál nagyobb mérvű szóródást okozó) használatáról, valamint a *Nemzetközi Szabadalmi*

Osztályozás használatának lehetőségeiről az automatizált tájékoztatási rendszerekben.

/Aktualne Problemy Informacji i Dokumentacji, 21. köt. 1. sz. 1976. p. 3–30./

(Futala Tibor)

Szabadalmi információs szolgálat Hollandiában

A Hága melletti Rijswijkben *Patent Information Office – PIO* (Szabadalmi Információs Hivatal) néven olyan intézményt hoztak létre, amely ipari és kereskedelmi vállalatok részére szabadalmi információt szolgáltat.

A PIO forrásai közé tartoznak az USA, Nagy-Britannia, Franciaország, Svájc és a Benelux államok szabadalmi kiadványai, kb. 1200 műszaki folyóirat, 120 referálólap, kutatási jelentések, és más műszaki-tudományos szakirodalom.

Levélcím: *Patent Information Office, PO Box 309, Rijswijk (z. H.) 2109, Hollandia.*

/Information Retrieval and Library Automation, 11. köt. 7. sz. 1975. dec. p. 6–7./

(Novák István)

OSZTÁLYOZÁS

Az Egyetemes Bibliográfiai Számbavétel és az ETO

Az *UBC (Universal Bibliographic Control = Egyetemes Bibliográfiai Számbavétel)*, a megosztott katalogizálás, az *ISBD (International Standard Bibliographic Description = Nemzetközi Bibliográfiai Címleírási Szabvány)* alkalmazása, vagyis az országos és nemzetközi könyvtári együttműködés különböző formáinak, elsősorban azonban a katalógus-adatok kölcsönös cseréjének mind szélesebb körű terjedése, a tartalom kifejezésének egységes rendszerét is megköveteli. A könyvtáros számára ismeretlen nyelven megjelent könyv katalogizálása ugyanis még mindig nem jelent annyi gondot, mint tartalmi feltárása. Az egyes országokban alkalmazott osztályozási rendszereknek a könyvekre, illetve katalóguscédulákra vezetett kódjai azonban a másik ország könyvtárosai számára nem egyszer teljesen értelmetlenek. Ezért az általános rendszernek elsősorban könnyen értelmezhetőnek és más rendszerekbe átültethetőnek kell lennie.

Alapigazság, hogy a minél finomabb részletezést lehetővé tevő rendszer könnyen alakítható át kevésbé részletes rendszerré, míg ez fordítva nem lehetséges.

Az a megállapítás, hogy a jelenleg (főleg Amerikában) használatos *Library of Congress, Dewey Tizedes Osztályozás* és hasonló osztályozási rendszerek fogalmainak összegezése az ETO igen használható fogalom-rendszerét adja ki, ellentmondani látszik fenti megállapításnak, hiszen a használtak közül az ETO a legrészletesebb osztályozó rendszer. Ahhoz azonban, hogy az ETO-ban fellelhető valamennyi fogalmat kifejezhessük, illetve csak megközelítően is olyan jó megkülönböztető részletezést találjunk, mint az ETO-ban, több rendszert kell felhasználni, illetve ezek fogalmait összegezni.

Ebből következik, hogy az ETO lenne a legalkalmasabb rendszer arra, hogy a tartalmi feltárást szolgáló egységes kódjával, az *UBC-t* mind a könyvtárosok, mind a felhasználók számára hasznosabbá tegye. Az *UBC* tervébe tehát feltétlenül be kell vezetni a tartalmi feltárást is, még mielőtt a tényleges megvalósítást az *ISBD* alkalmazása lehetővé teszi, a *FID*-nek pedig megfe-